

עין משפט
ג' מנחה

כ:

שבעת ימים פרק ראשון יומא

מסורת הש"ס

קא א מ"י פ"י מהל' כ"י
המקדש ה' :

תורה אור השלם

1. ע"א אהרן ואת בניו
לאמר ואת תורת העולה
הוא העולה על מוקדה
על ההבט כל הלילה
עד הבקר ואש המזבח
תוקף בו. יקרא ו 1
2. וכל דורי ארעא בלה
חשיבין ומבטבבין עבר
בבית שמעא דדורי ארעא
ולא איתו ד' יומא בידה
ואמר לה מה עבדת:
ויאל ר 1 לב

רבינו הגנאל

ואקשינן דכיון דמדרורייתא
מפני הלילה חובת
ההימא היכי נהנה
לה הויכ' מאחרין לה.
ופרי' ר' יוחנן משמע
שאמר כל הלילה איני
יודע שני בקר לילה
הוא. לפי הוצרך ע"ד
לומר דין בקר, אלא הכי
קאמר. תן בקר לבקרי
של לילה. לומר, איני
בטח כל הלילה אלא
בין מקדש בין מאחרי
כל כשר. וליקבן בכל
יוס תירסין את המזבח
בקריאת הגבר או מקדו' לו
סניא, לפי שדשן המזבח
מעט הוא ודי לו שיעיר
היה. כיום הכפורים דאיכא
חוליעא (וכ"ג) (דכ"ג)
קדישין מצותו, כרגלים
שהיו קרבנות הרבה
הדשן מרובה מקדישין
הראשונה.
קרות הגבר ר' אביר קרא
גברא ר' שילא אמר קרא
זבנולא. תניא נמי ותיא
נמר. אבוב לחרי ימר
זבנולא לא קבילא. נמי
פשי הוא. אבוב שריה
א' (אם) לשירי פנישין
וימר (ל) אנשים פנישין
אינו ערב להם (אלא)
[ולא] מתורין עליו. וכן
אז תבית ליה סוף שמייה.
אמר דשן אחר שני
גני כן טובים אצל בעל
יבית שלא היה מכוון
זכות לו צמר לפעם,
צעב תשטר שנהיה על
החמורה. והרשב"ע
רבי' ואל' גינהיה. והש"ס
הוא ששטר הנה
לפי הצמר. גביני כוון,
שמע קול בני פוסתא.
'בן גדול שמיכות ממנו
אמר (מן) וכבר אמר אנא
ר'ס נשמע קול בריהו.
שהוא (ו') פוסתא.
'בן גדול איכא חוליעא
'יתענית, הוא כוון. שאין
יקול נשמע כוון כוון
בלילה. ח' אחרי שהוכר
הסב בשמא' בקול נמוך
יהלכין כשמי' אחרי
הכניס אמר בקול רם
שמעתי. ור' יוחנן
בראשונה היה אומר הסם
בקול רם שוכר ההיפוכים
לא היה אומר אלא
בקול נמוך. ח' ר' קולין
דילך מסוף העולם ועד

היבי מקדישין והיבי מאחרין. רש"י לא גרס היכי מאחרין ונראה
לי דשפיר גרס ליה דכיון דזמנו קבוע מנחות ואילין היכי
מקדישין כרגלים וכל יום היכי מאחרין דמשמע שלעולם היו רגילים
לתרוס בקרות הגבר סמוך לו מלפניו או מלאחריו ואמאי והא זרין
מקדישין למנות ובי היכי דתמיד של
שחר זמנו עד ד' שעות ואפ"ה היו
מקדישין בזה"ל המורה דהיינו מתחילת
ומן שקבעה לו תורה ה"ג אמאי
מאחרין ליה לכתחילה עד קרות
הגבר: **א"ל** א"ר יוחנן משמע
שנאמר בו' צפ' המונה מקדש
(ומניס דף טו): לא גרס רש"י
אלא ופירש דרבי יוחנן ממך לקרא
כרז חזו להקטרה וחזו להרמה מיהו
היינו דוק בשפיר וגבי הרמה מקדש
אחריתא נפקא לן דכתיב עד בקר תן
בקר לבקרו של לילה ומוקמינן ליה
כהרמה ולא מסקן הכתוב אלא
להמניס להיות משכימין כל מה שיראו
לפי הנוצח וקשה דקדא דעד בקר
דכתיב בהקטרה היכי מוקמינן ליה
בהרמה ועוד דככל הספדים גרסי'
אלא ויש פירושים אחרים אל רש"י
שפירש כזה דגרסינן אלא ופירש
דרבי יוחנן פליג אהדי' וס"ל דכל
הלילה קאי אהקטרה וקאי אהרמה
דכל הלילה כשר להקטרה כשאין דשן
וכשר להרמה אם יש דשן מעולם
וגבי הקטרה כתיב בקר מיותר לומר
מן בקר לבקרו של לילה והיינו
בשפירי דמנות עושה עיכול והכי
מיריש קרא מן השמנה אחת לבקרו
של לילה ובקרו של לילה הוא עמוד
השחר ועמ' לך הכתוב בקר אחר
לומר שאין לרץ להקטיר מן השמנה
ואילן וכיון שלא קבע זמן לאומו
מנה דבשפיר תלוי במנות נדשן
מעולם לית ביה ממשא כל הלילה
והיכי אכל אית ביה ממשא כל
הלילה והקטיר וכן פירש רש"י בכלן
ובכ' שני דמגילה (דף ק"ג) דקאמר
כל הלילה כשר להקטרה קשה אמאי
לא קאמר נמי להרמה וי"ל מוסס
דשום פעם לא היו רגילין לתרוס
קודם לשמנה הראשונה לא קמי
ליה: **משום** חוליעא רב"ג עבדינן
פחצות. משמע דלפני תרומת הדשן
שהיא עבודה הלילה אינה כשרה אלא
זו ולהכי מקדישין ליה כדי שינוח בין
עבודה זו לעבודה היוס ורבי"א
פירש דלא גרסי' כ"ג אלא היכי גרסי'
משום חוליעא דכהן קודם שהכהן
וקול המונה של רומי וקול הנשמה
התרוס

היבי דאורייתא הוא היכי מקדישין גרסינן. ולא גרסינן היכי מאחרין
הלא כל חזיו רצו להרמה ומה לנו אם יאחר: **היכי מקדישין.**
אפילו דשן המעוכל יפה והא אמרת חזיו להרמה אלמא אין חזי
הראשון כשר לכך: **אלא** א"ר יוחנן.
לא תימא חזיו לכך וחזיו לכך
אלא הכי דרשו הכתוב העבר כל הלילה
צ"ל להקטרה שאין מעוכלין בין להרמה
אם יש דשן מעוכל וחזות דעושה
עיכול נאכריס שמעלה כהן האור
מהכא נפקא ממשמע שנאמר בהקטרה
כל הלילה על מוקדה איני יודע שעד
הבקר קרוי לילה: **ומה** פ"ל עד (א) **בקר**
מן השמנה אחרת לבקרו של לילה.
נזקרו של לילה הוא עלות השחר
ונתן לך הכתוב זו בקר אחר לומר
שאין לרץ להקטיר מן השמנה ואילן
וכיון שלא נתן זמן באותו בקר על
כדק"ל הוא תלות לילה הלך החוליע
וכל הלילה כשר להרמה קבוע חכמים
זמנה הכל לפי שעה בכל יום
דלא נפשי קרבנות ורבי לטס יוס
בקרות הגבר סני: **כיוצא** דאיכא
חוליעא דכ"ג. שהרי עליו לבדו הוא
מוטל לרץ להשכים יומת: **דנפישו**
ויכ דשן נזקוס ומפוח הוא גל
ונרץ להעלות את הדשן לפחות לאחר
ההרמה דמתן במסכת תמיד (דף כח):
מעלין האסר לפחות ומפוח הוא גל
של אפר כמין פחוח של ענבים
הנזקק בגב ששם כנסו אפר של כל
ימות החג והוא באמצע המזבח
ופעמים שהוא עליו כג' מלות כור
לפניו לרץ להקדים לתרוס מאשמורה
הראשונה: **קרא** גברא. מכריז
ההמונה על הכתוב ואומר
כהניס לעבודתכם דקדמי צבדייתא
בשמעתי: **רב** איקלע לאפיה **דר'**
שילא. ולא היו מכוין אותו: לא
היה אמורא. מתורגמן העומד לפני
חכס הדרשן והכנס לוחש לו לשון
עברית והוא מתרגם לרבים לשון
שגן שומעין: **וקא** מפרש קרום הבכר
קרא גברא. נפל לו מתוך הדרש
שנחש לו ר' שילא קרות הגבר לשון
עברי והוא מרגם לרבים קרא גברא:
אבוב לחרי זמר. תליל שהוא חשוב
לפני בני תורים זמר זהא ועבר:
גברא לא קבולו מיניה. כל אלא
נגדיים לזכור לחלול להם כל האוכסר
צעביהס. ומשל הוא כלומר פירוש זה
שפירשמי לפני שריס רביס פעמים
רבות ולא מיחו בני עכושי פירשמי
לפניו שאיך גדול כמותם ולא
קבלתו: **מר** הוא רב. שאמה רגיל
לקוס ולתרגם לפני ר' חייא שהוא
דורך: **יניח** מר. לך ושך בכבודך
שאיני כדאי שתמה מתורגמני: **אי**
וי"א

ואי סלקא דעתך מחצות דאורייתא היא היכי
מקדישין (והיכי מאחרין) אלא אמר ר' יוחנן
ממשמע שנא' וכל הלילה איני יודע שהוא עד
הבקר ומה ת"ל עד הבקר תן בקר לבקרו של
לילה הלכך בכל יום תורמין את המזבח
בקריאת הגבר או סמוך לו בין מלפניו בין
מלאחריו סגיא ביה"כ דאיכא חוליעא דכ"ג
עבדינן מחצות וברגלים דנפישו ישראל ונפישו
קרבנות עבדינן מאשמורת הראשונה כדקתני
משעמא לא היתה קריאת הגבר מגעת עד שהיות'
עודה מלאה מישראל מאי קריאת הגבר רב
אמר קרא גברא רבי שילא אמר קרא תרגולא
רב איקלע לאחריה דרבי שילא לא הוה
אמורא למיקם עליה דרבי שילא קם רב
עליה וקא מפרש מאי קריאת הגבר קרא
גברא אמר ליה רבי שילא ולימא מר קרא
תרגולא א"ל אבוב לחרי זמר לנרדאי לא
מקבלוה מיניה כי הוה קאימנא עליה דר'
חייא ומפרישנא מאי קריאת הגבר קרא גברא
ולא אמר לי ולא מידי ואת אמרת לי אימא
קרא תרגולא א"ל מר ניהו רב ניהו מר א"ל
אמרי אינשי אי תגרת ליה פוזין עמריה איכא
דאמרי הכי א"ל 'מעלין בקדש ולא מורידין
תניא כותיה דרב תניא כותיה דרבי שילא
תניא כותיה דרב גביני כרוז מהו אמר
"עמדו כהנים לעבודתכם וליום לדוכבכם
וישראל למעמדכם והיה קולו נשמע בשלש
פרסאות מעשה באגריפס המלך שהיה כ"א
ברך ושמע קולו בג' פרסאות וכשכא
לכיתו שיגר לו מתנות ואעפ"כ כ"ג משוכב
כמונו דאמר 'מר וכבר אמר אנא השם
ונשמע קולו ביריחו ואמר רבה בר בר חנה
א"ר יוחנן מירושלים ליריהו ' פרסי ואע"ג
דהכא איכא חוליעא והכא ליכא חוליעא
והכא יומא והתם ליליא דא"ר לוי מפני מה אין
קולו של אדם נשמע ביום בדרך שנשמע בלילה
מפני גלגל חמה שמנסר ברקיע כחרש המנסר
בארזים והאי חירגא דיומא לא שמייה והיינו
דקאמר תבוכדנצר וכל דירי ארעא (כלא) חשיבין ת"ר
אלמלא גלגל חמה נשמע קול המונה של רומי
נשמע קול גלגל חמה ת"ר שלש קולות הולכין
מסוף העולם ועד סופו ואלו הן קול גלגל חמה
וקול המונה של רומי וקול הנשמה
והי

גרת ליה סוף עמריה. אם נשכרת אלא אדם למלכת יוס כל מלאכה שיטול עליך ואפילו יוס כל מלאכה
מלכת נשים עשה לו אף אני מאחר שהתחמתי בפעולתיך אגמור: ולא מורידין. גנאי הדרשה
לגומרה: **גביני** כרוז. גביני המכריז: **דאמר** מר. לקמן כפ"ד (דף ע"ג): **כבר** אמר **אנא** הסם. כבר פעם אחת היה מעשה שהיה כ"ג
מתודה על פרו ביום הכפורים ואמר אנא הסם עטמתי וכו' ושמע קולו ציימו: **ויאכא** חוליעא. דמעתינא: **והכא** ימא. שאין הקול נשמע
זו כנלילה: **והאי** חירגא **לא** שמיס. והאי פסולת הנסורת והוא נראה בעמוד של חמה דיומא ממע: **לא** שמיס. כן שמו לשון אין:
וי"א

ועשרה קדושין ואי לפי שהיה בעד לילה קודם שיחול עבודת היום היה יוסל ללכת חזק לגמור ההפסד שפיטע בסדר ויהי' **וי"ב**
שהיה סם שיש להחיות הדשן לשון המנה ויבדה חפס שיטת תפלו ויא דקתני מעוקלין אומר עד זמן שזייתו תשום דתנין
ואילן מחתיל עבודת היום גלגל הספס ואל כפי רבי'א צריח לפדש ממח' אל' החלוט שיה' או תרומת הדשן שכלא כהניס:
ברגלים דנפישו יסבל' נפישו קרבנות דקדמי לא הייה קריאת הגבר מגעת ס' ויכון שיש שם רוב קרבנות ויוכי הסם וכו'
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו

ועשרה קדושין ואי לפי שהיה בעד לילה קודם שיחול עבודת היום היה יוסל ללכת חזק לגמור ההפסד שפיטע בסדר ויהי' **וי"ב**
שהיה סם שיש להחיות הדשן לשון המנה ויבדה חפס שיטת תפלו ויא דקתני מעוקלין אומר עד זמן שזייתו תשום דתנין
ואילן מחתיל עבודת היום גלגל הספס ואל כפי רבי'א צריח לפדש ממח' אל' החלוט שיה' או תרומת הדשן שכלא כהניס:
ברגלים דנפישו יסבל' נפישו קרבנות דקדמי לא הייה קריאת הגבר מגעת ס' ויכון שיש שם רוב קרבנות ויוכי הסם וכו'
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו

ועשרה קדושין ואי לפי שהיה בעד לילה קודם שיחול עבודת היום היה יוסל ללכת חזק לגמור ההפסד שפיטע בסדר ויהי' **וי"ב**
שהיה סם שיש להחיות הדשן לשון המנה ויבדה חפס שיטת תפלו ויא דקתני מעוקלין אומר עד זמן שזייתו תשום דתנין
ואילן מחתיל עבודת היום גלגל הספס ואל כפי רבי'א צריח לפדש ממח' אל' החלוט שיה' או תרומת הדשן שכלא כהניס:
ברגלים דנפישו יסבל' נפישו קרבנות דקדמי לא הייה קריאת הגבר מגעת ס' ויכון שיש שם רוב קרבנות ויוכי הסם וכו'
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו
דקתני עשרה היה ממחר להוליע הדשן והכי ספיק עטס דתמקין דקתני ר' אלן לפי' הקונ' שלא הלה טעמא אלא נפישו

16 ז"ל ס"ל. 16 ז"ל ס"ל.